

Kvalitetsbaserad resursfördelning

Vidareutvecklat förslag till ny modell

Kvalitetsbaserad resursfördelning

Vidareutvecklat förslag till ny modell

Dnr 1.1.1-2022-00057

Swedish Research Council
Vetenskapsrådet
Box 1035
SE-101 38 Stockholm, Sweden

Innehållsförteckning

Förord	4
Sammanfattning.....	5
Förslaget i korthet	6
1 Bakgrund.....	8
2 Regeringsuppdraget och dess genomförande.....	10
2.1 Regeringsuppdraget	10
2.2 Genomförandet av regeringsuppdraget.....	12
2.3 Tidsplan för implementering	12
3 Vad är ett profilområde?	14
3.1 Lärosätena definierar sina profilområden	14
3.2 Målbild för profilområden av högsta kvalitet	14
4 Bedömningsprocessen	16
4.1 En ansökan per lärosäte	16
4.2 Profilområden bedöms utifrån huvudfrågor och vägledande frågor	16
4.3 Panelen och sakkunniga experter.....	16
4.4 Bakgrundsinformation till panelen	18
4.5 Panelens yttrande sammanställs och överlämnas till regeringen	18
5 Bedömning av vetenskaplig kvalitet.....	19
5.1 Bedömningsgrunder	19
5.2 Betygskriterier	19
5.3 Underlag från lärosätena.....	20
6 Bedömning av förutsättningar för kvalitet.....	21
6.1 Bedömningsgrunder	21
6.2 Betygskriterier	21
6.3 Underlag från lärosätena.....	22
7 Bedömning av kvalitet i samverkan med det omgivande samhället ..	23
7.1 Bedömningsgrunder.....	23
7.2 Betygskriterier	23
7.3 Underlag från lärosätena.....	24
8 Möjligheter och risker.....	25
8.1 Möjligheter och risker.....	25

Förord

Regeringen har gett Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova i uppdrag att tillsammans vidareutveckla den modell för kvalitetsbaserad fördelning av ökade direkta forskningsanslag till universitet och högskolor som myndigheterna på regeringens uppdrag redovisade i juni 2021. Uppdraget innebär en vidareutveckling av de delar av modellen som avser hur ansökan och bedömningar av profilområden ska utformas och genomföras.

Föreliggande förslag har tagits fram gemensamt av forskningsfinansiärerna, med Vetenskapsrådet som samordnande myndighet. Dialog med universitet och högskolor har skett vid ett gemensamt dialogmöte och löpande med SUHF:s presidium vid åtta tillfällen.

Förslaget till modell för kvalitetsbaserad fördelning av ökade forskningsanslag bygger på sakkunnigbedömning av kvaliteten på de profilområden som lärosätena beskriver. Vi ser att bedömningen framförallt ska vara inriktad på hur profilområdena kan utvecklas. Modellen eftersträvar också att begränsa den administrativa belastningen på lärosätena i samband med ansökan men ändå ge en tillräcklig grund för att göra en transparent och trovärdig bedömning av kvaliteten.

Vi ser det som mycket angeläget att rimliga förutsättningar ges för implementering. Om regeringen beslutar att gå vidare med modellen bör tillräckligt med tid ges för lärosätena att beskriva sina profilområden och tillräckligt med tid bör ges för de sakkunnigas bedömning. Det är också angeläget att de långsiktiga finansiella förutsättningarna är klarare ifråga om både budget och kontinuitet. Mot bakgrund av detta är vår utgångspunkt att resursfördelning till lärosätena baserat på resultat av modellens genomförande bör ske tidigast år 2025.

Stockholm, 30 maj 2022

Jonas Björck
Generaldirektör
Forte

Ingrid Petersson
Generaldirektör
Formas

Darja Isaksson
Generaldirektör
Vinnova

Sven Stafström
Generaldirektör
Vetenskapsrådet

Sammanfattning

Forskningsfinansiärerna Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova har på uppdrag av regeringen tillsammans tagit fram föreliggande förslag till modell för kvalitetsbaserad resursfördelning av ökade anslag till universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå. Dialog med företrädare för lärosätena har skett under arbetets gång. Rapporten är en vidareutveckling av det förslag som forskningsfinansiärerna på regeringens uppdrag redovisade i juni 2021 och är framförallt en vidareutveckling av hur ansökan och bedömning av profilområden ska utformas och genomföras.

Som bakgrund till uppdraget ligger regeringens långsiktiga forskningspolitiska mål om att ”Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt”.

Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60) att modellen ska vara ett verktyg för fördelning av ökade direkta forskningsanslag till universitet och högskolor. Avsikten är att modellen ska ersätta nuvarande fördelning utifrån kvalitetsindikatorer vid ökade forskningsanslag. Den kvalitetsbaserade fördelningen ska göras genom att medel fördelas till s.k. profilområden, som ska vara strategiska forskningssatsningar av hög kvalitet som lärosätena själva definierar och ansöker om. Profilområdena ska syfta till att stärka lärosätenas forskningsprofiler och bidra till ökad kvalitet i forskningen. Statliga forskningsråd bör ansvara för att göra sakkunnigbedömningar av ansökningarna och rådets bedömningar blir underlag för regeringens beslut om medel. Den grundläggande principen för kvalitetsbaserad fördelning ska enligt regeringsuppdraget vara hög vetenskaplig kvalitet. Vid bedömning av vad som är forskning av hög kvalitet ska internationellt vedertagna kriterier som tar hänsyn till kvalitet inom samtliga forskningsområden tillämpas. I detta ingår kvalitet i samverkan med det omgivande samhället som en viktig komponent i bedömningarna. Regeringen anför också att målsättningen med en ny modell är att liksom tidigare premiera hög kvalitet i forskning, men också att i ökad utsträckning premiera strategisk profilering och prioritering av forskning där förutsättningarna bedöms vara bäst för forskning av högsta internationella kvalitet vid universitet och högskolor i hela landet.

I regeringsuppdraget ingår att modellen bör utformas så att den arbetsinsats som krävs för genomförandet hålls begränsad. I uppdraget ingår inte att lämna förslag om fördelning av resurser eller villkor för medlen, inte heller ingår det att lämna förslag om uppföljning och utvärdering av respektive lärosätens profilområden.

Förslaget i korthet

Forskningsfinansiärernas förslag innebär i korthet att för att delta i den kvalitetsbaserade fördelningen av ökade forskningsanslag har ledningen vid de lärosäten som omfattas av modellen möjlighet att skicka in en ansökan vardera där de beskriver ett eller flera profilområden som de själva har definierat inriktning och omfattning av. Lärosätena får i sina ansökningar beskriva och underbygga profilområdenas kvalitet och planerade utveckling. Baserat på detta underlag bedöms profilområdenas kvalitet av sakkunniga utifrån tre komponenter – vetenskaplig kvalitet, förutsättningar för kvalitet och kvalitet i samverkan med det omgivande samhället.

En internationell, brett sammansatt panel om ca 10 personer ansvarar för bedömningen av samtliga lärosätens ansökningar. För en trovärdig bedömning av komponenten vetenskaplig kvalitet kan panelen få stöd av ytterligare två till tre sakkunniga experter inom forskningsfältet. Resultatet av panelens bedömning presenteras i ett samlat yttrande per lärosäte baserat på en tregradig betygsskala och åtföljande motiverande text för var och en av de tre komponenterna och för varje profilområde (om flera). Dessa yttranden föreslås utgöra underlag för regeringens beslut om fördelning av ökade anslag för forskning och utbildning på forskarnivå. Panelen har inte i uppgift att rangordna lärosätenas ansökningar eller de enskilda profilområdena sinsemellan. Vi utgår ifrån att den grundläggande principen för kvalitetsbaserad resursfördelning ska vara hög vetenskaplig kvalitet, som framgår i regeringsuppdraget.

För var och en av de tre komponenterna – vetenskaplig kvalitet, förutsättningar för kvalitet och kvalitet i samverkan med det omgivande samhället – har vi tagit fram förslag på bedömningsgrunder som de sakkunniga ska utgå ifrån och förslag på vilka underlag lärosätena ska tillhandahålla för att beskriva sina profilområden. Vår utgångspunkt är att transparens och förutsägbarhet i bedömningen är viktigt för en kvalitetssäker process och att det underlättar för både dem som bedömer och dem som bedöms. Samtidigt måste bedömningsgrunderna vara så öppna att hela den flora av potentiella profilområden som lärosätena väljer att lyfta fram kan inkluderas. Givet detta föreslår vi att följande huvudfrågor ligger till grund för bedömningen:

- Är forskningen inom profilområdet av hög vetenskaplig kvalitet? Har den potential att nå högsta vetenskapliga kvalitet? Profilområdets forskningsfrågor, målsättningar och genomförande ska beaktas.
- Har profilområdet förutsättningar för forskning av högsta kvalitet?
- Är strategier och processer för profilområdet tillfredsställande för att upprätthålla och utveckla kvaliteten i samverkan med det omgivande samhället?

För var och en av dessa huvudfrågor ger vi i rapporten exempel på mer konkreta vägledande frågor.

Vårt förslag innehåller en tidsplan för implementering av genomförandet av modellen. I korthet innebär den att ansvarig forskningsfinansiär under hösten 2022 tar fram instruktioner och information till lärosäten och sakkunniga,

lärosätena förbereder sina ansökningar och rekrytering av sakkunniga påbörjas. Under våren 2023 skickar lärosätena in sina ansökningar och ansvarig forskningsfinansiär rekryterar sakkunniga. Detta föregås av att lärosätena skickar in en kort beskrivning av inriktningen på sina profilområden och får möjlighet att ge förslag på sakkunniga. Under sommaren och hösten 2023 bedömer de sakkunniga profilområdenas kvalitet och i januari 2024 skickas resultatet från kvalitetsbedömningen till regeringskansliet inför beslut om kvalitetsbaserad fördelning av ökade basanslag med utbetalning från år 2025.

1 Bakgrund

I mars 2021 fick forskningsfinansiärerna Formas (Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande), Forte (Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd), Vetenskapsrådet och Vinnova (Verket för innovationssystem) i uppdrag av regeringen att gemensamt och i dialog med universitet och högskolor ta fram ett förslag till en ny modell för kvalitetsbaserad resursfördelning av universitetens och högskolornas anslag för forskning och utbildning på forskarnivå, det så kallade basanslaget. I uppdraget ingick att förslaget skulle utformas i enlighet med vad som beskrivs i regeringens proposition ”Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige” (prop. 2020/21:60)¹. Avsikten var att från 2023 införa en ny modell, baserad på sakkunnigbedömning, som ska ersätta den nuvarande fördelningen utifrån kvalitetsindikatorer (bibliometri och externa medel) vid fördelning av ökade direkta forskningsanslag till universitet och högskolor.

Uppdraget redovisades i rapporten ”Kvalitetsbaserad resursfördelning. Förslag till ny modell”² till regeringen den 1 juni 2021. Förslaget till ny modell togs fram under mycket begränsade tidsramar och med utgångspunkten att modellen skulle införas redan 2023. En bärande idé i förslaget var att modellen skulle inledas med en uppstartsfas för att ge lärosätena tid att identifiera sina profilområden och för att mer tid var nödvändigt för att utarbeta modellen i detalj och ta fram bedömningsgrunder och betygskriterier i dialog mellan forskningsfinansiärerna och lärosätena. Av budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg. omr. 16 avsnitt 6.5.6) framgick att regeringen delade myndigheternas bedömning att det krävs mer tid för att utveckla modellen och att regeringen hade för avsikt att ge ett fortsatt uppdrag till forskningsfinansiärerna att i samråd med universitet och högskolor arbeta vidare med utveckling av modellen för att möjliggöra ett införande från 2024.

En utgångspunkt för uppdraget är regeringens övergripande mål med forskningspolitiken. Regeringen redovisade i den forskningspolitiska propositionen 2016, ”Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft” (prop. 2016/17:50)³ ett nytt långsiktigt forskningspolitiskt mål. Målet är att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt. Det nya målet var

---

¹ [Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige](#) (prop. 2020/21:60). Propositionen finns att ladda ner på regeringens webbplats.

² [Kvalitetsbaserad resursfördelning. Förslag till ny modell](#). Vetenskapsrådet, Stockholm 2021. Rapporten finns att ladda ner på Vetenskapsrådets webbplats.

³ [Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft](#) (prop. 2016/17:50). Propositionen finns att ladda ner på regeringens webbplats.

en skärpning jämfört med det tidigare genom betoningen att Sverige ska vara en av de allra främsta kunskapsnationerna. Målet kvarstår i den senaste forsknings- och innovationspropositionen (Prop. 2020/21:60). För att uppnå målet om att Sverige ska vara en ledande kunskapsnation har regeringen som mål att det ska ske en kvalitetsförstärkning av forskningen.

2 Regeringsuppdraget och dess genomförande

2.1 Regeringsuppdraget

I januari 2022 fick Forte, Formas, Vetenskapsrådet och Vinnova i uppdrag av regeringen (U2022/00168) att tillsammans vidareutveckla den modell för kvalitetsbaserad resursfördelning av universitetens och högskolornas anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som myndigheterna redovisade i juni 2021. Vetenskapsrådet fick i uppdrag att samordna arbetet med uppdraget och dess redovisning. När det gäller genomförandet angavs att en dialog skulle föras med universitet och högskolor, samt att Vetenskapsrådet löpande skulle informera Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider. Forskningsfinansiärerna skulle senast den 1 juni 2022 lämna en gemensam skriftlig slutredovisning till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). Nedan sammanfattas huvuddragen i regeringsuppdraget. Citaten är från hämtade från uppdragsbeskrivningen från regeringen (U2022/00168).

”Regeringen anger i den forskningspolitiska propositionen *Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige* (prop. 2020/21:60) att nämnda modell ska vara ett verktyg för fördelning av ökade direkta forskningsanslag till universitet och högskolor. Avsikten är att modellen ska ersätta nuvarande fördelning utifrån kvalitetsindikatorer.”

”Arbetet ska inriktas på att möjliggöra ett införande från 2024. Uppdraget syftar till att vidareutveckla de delar av modellen som avser hur ansökan och bedömningar av profilområden ska utformas och genomföras. Redovisningen av detta uppdrag kommer att ligga till grund för regeringens ställningstagande om införande av modellen.”

”Hösten 2024 förväntas nästa forskningspolitiska proposition beslutas och i budgetpropositionen för 2025 förväntas förslag och beräkningar om de finansiella förutsättningarna för nästkommande fyraårsperiod (2025–2028) presenteras. Hur mycket medel som ska fördelas genom modellen på sikt, och med vilken periodicitet, är alltså avhängigt riksdagens kommande beslut om medel och modellen. För att bli långsiktigt hållbar måste modellen därför vara flexibel. Det ankommer på regeringen och riksdagen att fördela medel inom kommande ekonomiska ramar. I uppdraget ingår därför inte att lämna förslag om fördelning av resurser eller villkor för medlen.”

”Den grundläggande principen för kvalitetsbaserad fördelning ska vara hög vetenskaplig kvalitet. Vid bedömning av vad som är forskning av hög kvalitet ska internationellt vedertagna kriterier som tar hänsyn till kvalitet inom samtliga forskningsområden tillämpas. I detta ingår kvalitet i samverkan med det omgivande samhället som en viktig komponent i bedömningarna.”

”Statens fördelning av forskningsanslag ska vara långsiktig och skapa drivkrafter för hög kvalitet i all forskning. I den forskningspolitiska propositionen 2020 anges att en utgångspunkt är att samtliga lärosäten ska kunna tilldelas minst ett profilområde i syfte att forskning i hela landet ska kunna stärkas och utvecklas i strategisk riktning. De lärosäten som bör omfattas av modellen är de som tilldelades medel baserat på kvalitetsindikatorerna i vårändringsbudgeten 2021”.⁴ ”Lärosätenas ansökningar bör kunna avse både nya och etablerade forskningsområden.”

I uppdraget framgår även att det inte ingår att lämna förslag om uppföljning och utvärdering av respektive lärosätes profilområden. Regeringen avser dock att återkomma med beslut om uppdrag att utvärdera satsningen på profilområden efter sex till sju år för att se om modellen har lett till utveckling av profilområden och om den har varit kvalitetsdrivande.

”Modellen bör utformas så att den arbetsinsats som krävs för genomförandet hålls begränsad. Det gäller så väl forskningsfinansiärernas som lärosätenas arbetsinsatser, både för kärnverksamheten och för administrationen.”

”För att kunna fånga in ett bredare kvalitetsbegrepp som möjliggör en mer rättvisande bedömning av olika forskningsområden anför regeringen i propositionen att kvalitetsindikatorerna bör ersättas med en sakkunnigbedömning.”

”Vidare framgår av propositionen att den kvalitetsbaserade fördelningen ska göras genom att medel fördelas till s.k. profilområden. Profilområden ska vara strategiska forskningsansatser av hög kvalitet som lärosätena själva definierar. Profilområdena ska syfta till att stärka lärosätenas forskningsprofiler och bidra till ökad kvalitet i forskningen. Det är lärosätena, inte enskilda forskare, som bör ansöka om medel till profilområden och statliga forskningsråd bör ansvara för att göra sakkunnigbedömningar av ansökningarna. Rådets bedömningar blir underlag för kommande beslut om medel.”

”Regeringen anför också att målsättningen med en ny modell för kvalitetsbaserad resursfördelning är att liksom tidigare premiera hög kvalitet i forskning, men också att i ökad utsträckning premiera strategisk profilering och prioritering av forskning där förutsättningarna bedöms vara bäst för forskning av högsta internationella kvalitet vid universitet och högskolor i hela landet.”

”De medel som avses att fördelas till profilområden är en del av forskningsanslagen och är därför långsiktiga i syfte att ge lärosätena ökade möjligheter att uthålligt utveckla det strategiska arbetet med profilering av sin forskning. Av den forskningspolitiska propositionen 2020 framgår att medlen inledningsvis bör specificeras på lärosätenas forskningsanslag.”

---

⁴ Innebär totalt 27 lärosäten.

2.2 Genomförandet av regeringsuppdraget

I enlighet med regeringsuppdraget har det vidareutvecklade förslaget tagits fram gemensamt av Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova och samordnats av Vetenskapsrådet. Regelbundna avstämningar har gjorts mellan generaldirektörerna Ingrid Petersson, Formas; Jonas Björck, Forte; Sven Stafström, Vetenskapsrådet och Darja Isaksson, Vinnova. Arbetet har koordinerats av en grupp sammansatt av forskningsfinansiärernas analyschefer/motsvarande: Erik Eriksson, Formas; Cecilia Beskow, Forte; Johan Lindell (sammankallande), Vetenskapsrådet och Göran Marklund, Vinnova. Arbetsgruppen som har tagit fram underlag och utkast har bestått av Carolina Hertzman Johansson, Magnus Lagerholm, Maud Quist (uppdragsledare) och Lisbeth Söderqvist, samtliga från Vetenskapsrådet, samt Susanne Karlsson från Formas.

Dialog med universitet och högskolor har skett löpande genom kontakt med presidiet för Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) med totalt åtta mötestillfällen. Ledningarna för samtliga universitet och högskolor var inbjudna till ett dialogmöte den 8 april 2022 för att diskutera ett vidareutvecklat förslag till ny modell. Mötet arrangerades av SUHF och forskningsfinansiärerna gemensamt. De olika aktörernas synpunkter har inneburit att förslagets utformning har justerats under arbetsprocessens gång för att ta hänsyn till olika perspektiv. Till exempel har vi försökt hitta en balans mellan arbetsinsats och detaljnivå å ena sidan och en transparent och kvalitetssäker bedömningsprocess å andra sidan. Forskningsfinansiärerna har vid två tillfällen informerat tjänstemän på utbildningsdepartementet om uppdragets genomförande och preliminära förslag.

Av regeringsuppdraget framgår att internationellt vedertagna kriterier för vad som är forskning av hög kvalitet ska tillämpas. Regeringens aktuella satsning på profilområden är visserligen ny men i tillämpliga delar har vi hämtat erfarenheter från andra organisationer och länder. Vi har också byggt vidare på forskningsfinansiärernas samlade kunskap och erfarenheter av bedömningar och utvärderingar av olika slag, för att utveckla ett förslag till modell. Vi har till exempel utgått ifrån tidigare omvärldsorientering avseende kvalitetsbedömning av forskning i andra länder som Finland (Profi), Storbritannien (REF) och Nederländerna (SEP), samt pågående arbete inom EU-kommissionen för att reformera systemet för att bedöma forskning. Vi uppfattar dock att det inte finns någon metod eller något system som till alla delar är direkt applicerbara på denna nya satsning på profilområden i det svenska forskningssystemet.

2.3 Tidsplan för implementering

Enligt regeringsuppdraget ska förslaget till modell möjliggöra ett införande från 2024. Hösten 2024 förväntas nästa forskningspolitiska proposition beslutas och i budgetpropositionen för 2025 förväntas förslag och beräkningar om de finansiella förutsättningarna för nästkommande fyraårsperiod (2025–2028) att presenteras. Vi uppfattar det som att reell fördelning av medel baserad på modellen tidigast kommer att gå ut till lärosätena år 2025. Det är också en

förutsättning för att både lärosätenas process och bedömningsprocessen ska kunna genomföras på ett rimligt och kvalitetssäkert sätt. Det innebär att regeringen behöver ha fått beslutsunderlag tillhanda, dvs. bedömningsresultaten, under våren 2024.

Givet dessa förutsättningar ser vi framför oss följande tentativa tidslinje för processen:

- Hösten 2022. Ansvarig forskningsfinansiär tar fram information och instruktioner till lärosätena, och till de sakkunniga. Lärosätena förbereder sina ansökningar dvs. sina beskrivningar av profilområden. Rekrytering av panelledamöter påbörjas.
- Januari 2023. Lärosätena skickar in en kort preliminär beskrivning av inriktningarna på de profilområden de avser inkludera i sin ansökan, samt får möjlighet att lämna förslag på sakkunniga experter.
- Februari–maj 2023: Lärosätena skickar in sina ansökningar.
- Februari–maj 2023. Fortsatt rekrytering av panelledamöter och eventuella sakkunniga experter.
- Juni 2023: Lärosätenas ansökningar går ut till panelen och i förekommande fall till sakkunniga experter.
- Juni–oktober 2023: Panelen och sakkunniga experter gör sina bedömningar.
- Augusti 2023: Deadline för de sakkunniga experterna att lämna sina skriftliga utlåtanden till panelen.
- I början av november 2023: Panelmöte.
- November–december 2023: Panelens yttranden sammanställs.
- Januari 2024: Resultatet från kvalitetsbedömningen skickas till Regeringskansliet inför beslut om resursfördelning.

3 Vad är ett profilområde?

3.1 Lärosätena definierar sina profilområden

Den kvalitetsbaserade fördelningen ska göras genom att medel fördelas till profilområden. Den grundläggande principen för kvalitetsbaserad resursfördelning ska vara hög vetenskaplig kvalitet. Profilområden ska enligt regeringsuppdraget vara strategiska forskningssatsningar av hög kvalitet, dvs. här avses profilering inom forskning, inte lärosätesprofilering av annat slag. Lärosätenas ledning ansvarar för vilka och hur många profilområden de vill inkludera i ansökan för kvalitetsbedömning. Lärosätena definierar själva den ämnesmässiga eller tematiska inriktningen på forskningen inom sina profilområden. Detta medför sannolikt att det kommer att vara en stor variation i de profilområden som lärosätena vill lyfta fram. Den föreslagna målbilden på sikt för profilområden av högsta kvalitet (se 3.2) och exemplen på vägledande frågor för bedömning i kapitel 5–7 ramar in vad vi föreslår ska känneteckna profilområden av hög kvalitet. Det bör inte finnas administrativa hinder för att flera lärosäten ansöker om likartade profilområden, samarbetar kring profilområden eller ansöker om tvärvetenskapliga profilområden.

Profilområdena kan omfatta såväl nya som mer etablerade forskningsområden. Givet profilområdets karaktär, så som det beskrivs i ansökan, ska forskningens förnyelse och kvalitetsutveckling samt potentialen att uppnå målbilden för profilområden av högsta kvalitet som vi föreslår nedan ingå som en del av bedömningen av både nya och etablerade profilområden.

3.2 Målbild för profilområden av högsta kvalitet

Vårt förslag till målbild att sträva mot på sikt, dvs. vad som karaktäriserar ett profilområde av högsta kvalitet, är indelat i tre komponenter i linje med vad som indikeras i regeringsuppdraget: Vetenskaplig kvalitet, förutsättningar för kvalitet och kvalitet i samverkan med det omgivande samhället. Vi utgår ifrån att hög vetenskaplig kvalitet, förnyelse och potential för kvalitetsutveckling är grundläggande för att profilområdet ska komma ifråga för denna ökning av basanslaget.

Den föreslagna målbilden på sikt är att:

- Forskningen inom profilområdet håller högsta internationella vetenskapliga kvalitet, eller har potential att nå högsta internationella kvalitet och förflyttar forskningsfronten framåt.
- Lärosätet arbetar strategiskt med förnyelse och kvalitetsutveckling inom profilområdet.
- Förutsättningarna för profilområdet är hållbara och ändamålsenliga, avseende kompetensförsörjning på kort och lång sikt, finansiering samt tillgång till forskningsinfrastruktur.

- Profilmrådets samverkan med det omgivande samhället är ändamålsenlig och bidrar till högsta kvalitet och relevans i profilmrådets forskning och till att forskningen skapar bättre förståelse för eller lösningar på olika samhällsutmaningar.

4 Bedömningsprocessen

4.1 En ansökan per lärosäte

Varje lärosäte, oavsett storlek, får skicka in en ansökan som beskriver ett eller flera profilområden. Ansökan om totalt ca 30 sidor ska skrivas på engelska för att kunna bedömas av internationella sakkunniga. I kapitel 5–7 framgår vad ansökan bör innehålla. För att få en uppfattning om antal och ungefärlig inriktning på profilområdena och möjliggöra att rekryteringen av sakkunniga kan påbörjas i tid föreslår vi att lärosätena i januari 2023, enligt föreslagen tidsplan, meddelar inriktning på sina tänkta profilområden genom att för varje område ange preliminär titel och en kort beskrivning (ca en halv sida) samt ett antal nyckelord och SCB-koder som sammantaget ger en översiktlig bild. Lärosätena får också möjlighet att lämna förslag på internationella, icke-jävigade sakkunniga experter.

4.2 Profilområden bedöms utifrån huvudfrågor och vägledande frågor

Vårt förslag utgår ifrån att lärosätena i sina ansökningar beskriver och underbygger profilområdenas kvalitet och kvalitetsutveckling. I bedömningen av profilområdena ska de tre komponenterna av kvalitet (vetenskaplig kvalitet, förutsättningar för kvalitet och kvalitet i samverkan med det omgivande samhället) beaktas. Utifrån detta har följande huvudfrågor formulerats, som ligger till grund för bedömningen:

- Är forskningen inom profilområdet av hög vetenskaplig kvalitet? Har den potential att nå högsta vetenskapliga kvalitet? Profilområdets forskningsfrågor, målsättningar och genomförande ska beaktas.
- Har profilområdet förutsättningar för forskning av högsta kvalitet?
- Är strategier och processer för profilområdet tillfredsställande för att upprätthålla alternativt nå hög kvalitet i samverkan med det omgivande samhället?

I kapitel 5–7 ges förslag på konkretisering av dessa huvudfrågor, i form av exempel på vägledande frågor som är tänkta att användas som stöd för lärosäten i utformningen av ansökan men också för att skapa en transparent bedömningsprocess och vara ett stöd för de sakkunniga i bedömningen.

4.3 Panelen och sakkunniga experter

Det är en utgångspunkt för uppdraget att modellen ska genomföras med hjälp av sakkunnigbedömning. Det stämmer väl överens med vår uppfattning om att sakkunnigbedömning ger bättre förutsättningar att bedöma kvalitet i ett bredare perspektiv än vad som låter sig göras med de kvalitetsindikatorer som används av regeringen idag, dvs. kvantitativa data om publiceringar, citeringar och externa medel. Sakkunnigbedömning ger också bättre förutsättningar att bedöma kvalitet inom alla forskningsområden med olika publiceringstraditioner och

olika möjligheter till externa källor till finansiering och som har olika förutsättningar överlag. Sakkunnigbedömning möjliggör också ett framåtblickande perspektiv, vilket är viktigt för modellen, till skillnad från de befintliga indikatorerna som är helt och hållet tillbakablickande.

Vi föreslår att samtliga ansökningar bedöms av en internationell panel bestående av ca tio personer på ledande nivåer och med bakgrund inom olika områden. Panelledamöterna ska sammantaget ha en bred kompetens med gedigen erfarenhet av forskning inom olika ämnesområden, forskningsstrategiarbete, kvalitetsutvecklingsarbete, organisations- och ledarskapsfrågor, utvärdering av vetenskaplig kvalitet inom olika ämnesområden och samverkan mellan forskning inom akademien och det omgivande samhället. Könsfördelningen ska vara jämn och det ska finnas en spridning avseende ledamöternas geografiska hemvist.

En ordförande och en vice ordförande för panelen utses. Panelen har ett gemensamt ansvar för den slutliga bedömningen av respektive profilområdes kvalitet utifrån var och en av de tre komponenterna vetenskaplig kvalitet, förutsättningar för kvalitet och kvalitet i samverkan med det omgivande samhället (se figur 1). Panelen har ett eller flera gemensamma möten och sammanfattar sin bedömning av varje profilområde med ett betyg vardera per komponent på en tregradig skala. Betygen ska åtföljas av en skriftlig motivering per komponent som avspelar de vägledande frågorna för bedömning. Panelen ska inte göra någon rangordning av lärosätena eller de enskilda profilområdena sinsemellan.

Figur 1. Översiktlig illustration av panelens uppgift att bedöma ett profilområdes kvalitet utifrån tre komponenter. För komponenten vetenskaplig kvalitet kan panelen få stöd av utlåtanden från sakkunniga experter.

Panelen baserar sin bedömning av profilområdenas kvalitet på lärosätenas beskrivningar. För bedömning av komponenten vetenskaplig kvalitet kan panelen få stöd i form av skriftliga utlåtanden från förslagsvis två till tre sakkunniga experter per profilområde. De sakkunniga experterna ska ha förmåga

att relatera nivån på den forskning inom profilområdet som beskrivs till forskningsfronten. Att de har erfarenhet och kompetens inom det aktuella fältet innebär att de kan utgå från det specifika områdets karaktär. De sakkunniga experterna bedömer enbart vetenskaplig kvalitet, inte de andra två komponenterna. De skriftliga utlåtandena från de sakkunniga experterna utgår ifrån de vägledande frågorna för bedömning som beskrivs i kapitel 5–7 och ett betyg på en tregradig skala.

4.4 Bakgrundsinformation till panelen

Då en internationell panel inte kan förväntas ha full insikt i det svenska högskolelandskapet får de en kort introduktion som bakgrund till sin bedömning. Vi föreslår att ansvarig forskningsfinansiär sammanställer information på en översiktlig nivå om volymer av finansiering och personal. De statistiska data som kommer att presenteras på lärosätetsnivå är endast avsedda att öka panelens förståelse, inte att användas för värdering. För att begränsa arbetsbelastningen hämtas data från offentlig tillgänglig statistik och från befintliga rapporter som till exempel Vetenskapsrådets forskningsbarometer och Universitetskanslersämbetets årsrapport. Vi föreslår också att beskrivande texter med översiktlig information om till exempel forskningsfinansiering och anställningar, jämställdhet och öppen tillgång tas fram. De sakkunniga experterna kommer också att få tillgång till denna information.

4.5 Panelens yttrande sammanställs och överlämnas till regeringen

Resultatet av panelens kvalitetsbedömning presenteras i ett samlat yttrande per lärosäte baserat på betyg och åtföljande motiverande text för varje profilområde (om flera) och varje komponent för bedömning. Detta utgör underlag för regeringens beslut om fördelning av ökade anslag för forskning och utbildning på forskarnivå. Vi utgår ifrån att de profilområden som beskrivs i ansökan måste ha hög kvalitet för att kunna ta del av denna basanslagsförstärkning, dvs. att den grundläggande principen för kvalitetsbaserad resursfördelning ska vara hög vetenskaplig kvalitet, som framgår i regeringsuppdraget.

5 Bedömning av vetenskaplig kvalitet

5.1 Bedömningsgrunder

Huvudfråga

Är forskningen inom profilmrådet av hög vetenskaplig kvalitet? Har den potential att nå högsta vetenskapliga kvalitet? Beakta profilmrådets forskningsfrågor, målsättningar och genomförande.

Vägledande frågor

Finns det inom profilmrådet potential för forskningsgenombrott och nydanande forskning, dvs. en förflyttning av forskningsfronten?

- Är de vetenskapliga frågeställningarna och målsättningarna betydelsefulla i förhållande till befintlig kunskap och pågående forskning i världen?
- I vilken grad uppvisar profilmrådet potential för forskningsgenombrott och nydanande forskning?
- I vilken grad genereras eller utforskas nya forskningsområden eller används nya metoder att närma sig de vetenskapliga frågeställningarna?
- Tillämpas köns- och genusperspektiv när det är relevant för forskningen?

Är den planerade forskningen vetenskapligt sett genomförbar och finns det tillräcklig kompetens inom profilmrådet?

- Är forskningsplanen genomförbar med avseende på upplägg och tidsplan?
- I vilken grad har lärosätets tidigare forskning bidragit med ny kunskap inom forskningsområdet?
- Finns det inom profilmrådet tillräcklig vetenskaplig expertis och erfarenheter för att framgångsrikt genomföra forskningen?
- Finns eller planeras det för internationella och nationella forskningssamarbeten inom profilmrådet?
- Är de etiska övervägandena för profilmrådet väl beskrivna och omhändertagna?

5.2 Betygskriterier

Panelen gör en sammanvägd bedömning av varje profilmrådes vetenskapliga kvalitet på en tregradig skala. Betyget ska motiveras utifrån huvudfrågan och panelens bedömning ska avspegla de vägledande frågorna.

Betyg 3: Forskning inom profilmrådet håller högsta eller har potential att nå högsta vetenskapliga kvalitet.

Betyg 2: Forskning inom profilmrådet håller hög eller har potential att nå hög vetenskaplig kvalitet.

Betyg 1: Forskning inom profilmrådet håller delvis hög vetenskaplig kvalitet.

5.3 Underlag från lärosätena

Varje lärosäte kan skicka in en ansökan. Ansökan kan innehålla ett eller flera profilmråden. För varje profilmråde ska följande framgå:

Namn på lärosätet

Titel på profilmrådet

Nyckelord (fria)

SCB-koder (femsiffernivå)

Abstract

Beskriv kort profilmrådets syfte och mål, de huvudsakliga forskningsfrågorna som man avser att beforska inom profilmrådet och hur planerad forskning inom profilmrådet skulle kunna förflytta forskningsfronten framåt. Texten ska kunna läsas och förstås av en generalistpanel.

Forskningsplan

- Syfte och mål. Redogör övergripande för syfte och specifika mål med forskningen inom profilmrådet.
- Aktuell forskningsfront. Sammanfatta kort den aktuella forskningsfronten inom det fält som profilmrådet tillhör. Förklara på vilket sätt den föreslagna forskningen har potential att flytta fram eller förnya den aktuella forskningsfronten.
- Preliminära och tidigare resultat. Beskriv kortfattat lärosätets egna tidigare forskning inom området som gör troligt att den planerade forskningen går att genomföra.
- Forskningsbeskrivning. Beskriv den planerade forskningens huvudsakliga teorier, metoder och tidsplan. Om köns- och genusperspektiv är relevant för forskningen ska detta beskrivas.
- Internationellt och nationellt samarbete. Beskriv samarbeten inom profilmrådet med utländska och svenska forskare/forskargrupper/lärosäten.
- Etiska överväganden. Beskriv vilka etiska frågor som är relevanta och hur eventuella etiska dilemman hanteras. Om inga etiska frågor är aktuella ska detta motiveras.

Relevanta publikationer från lärosätet

Lista sammanlagt max 30 av de viktigaste publikationerna inom profilmrådet tillsammans med en motivering om varför dessa är relevanta för den planerade forskningen inom profilmrådet.

6 Bedömning av förutsättningar för kvalitet

6.1 Bedömningsgrunder

Huvudfråga

Har profilmrådet förutsättningar för forskning av högsta kvalitet?

Vägledande frågor

Är lärosätets engagemang och organisering för profilmrådet övertygande?

- Är lärosätets övergripande engagemang för profilmrådet övertygande?
- Är organiseringen för profilmrådet ändamålsenlig?
- Är de finansiella förutsättningarna i paritet med profilmrådets målsättningar?

Är kompetensförsörjningen på kort och lång sikt tillfredsställande?

- Är planen för kompetensförsörjning inom profilmrådet på kort och lång sikt realistisk och trovärdig? Finns till exempel både seniora och yngre forskare samt doktorander? Och stöder profilmrådets organisation yngre forskares karriärutveckling? Finns det planer på strategiska rekryteringar?
- Råder en balans mellan kvinnor och män i de olika anställningskategorierna givet områdets könsfördelning generellt? Hur resonerar lärosätet kring eventuella obalanser inom profilmrådet?
- Finns planer på hur man ska säkra tillgången till teknisk och administrativ stödpersonal för forskningen?
- Arbetar lärosätet med frågor kring arbetsvillkor för att skapa en attraktiv arbetsmiljö som bidrar till att behålla och rekrytera medarbetare med rätt kompetens inom profilmrådet?

Finns tillgång till adekvat utrustning och forskningsinfrastruktur?

- Finns planer på hur man ska säkra tillgången till adekvat utrustning och forskningsinfrastruktur för profilmrådet?

6.2 Betygskriterier

Panelen gör en sammanvägd bedömning av varje profilmrådes förutsättningar på en tregradig skala. Betyget ska motiveras utifrån huvudfrågan och panelens bedömning ska avspegla de vägledande frågorna.

Betyg 3: Mycket goda förutsättningar finns för att lärosätet kan utveckla ett profilmråde av högsta kvalitet.

Betyg 2: Goda förutsättningar finns för att lärosätet kan utveckla ett profilområde av högsta kvalitet.

Betyg 1: Förutsättningar finns delvis för att lärosätet kan utveckla ett profilområde av högsta kvalitet.

6.3 Underlag från lärosätena

Varje lärosäte kan skicka in en ansökan. Ansökan kan innehålla ett eller flera profilområden. För varje profilområde ska följande information framgå.

Beskriv lärosätets engagemang och organisering för profilområdet på kort och lång sikt.

- Beskriv lärosätets övergripande engagemang och strategiska arbete med förnyelse och kvalitetsutveckling inom profilområdet samt hur detta bidrar till att profilområdet ska nå högsta kvalitet.
- Beskriv profilområdets finansiella förutsättningar och framtida behov.
- Ungefär hur många forskare kommer att vara verksamma inom profilområdet på (motsvarande) heltid?
- Beskriv hur lärosätets organisering bidrar till goda förutsättningar för profilområdets kvalitet och kvalitetsutveckling.

Kompetensförsörjning på kort och lång sikt.

- Beskriv planen för kompetensförsörjning inom profilområdet på kort och lång sikt, beskriv balansen mellan seniora och yngre forskare samt hur yngre forskares karriärutveckling stöds. Beskriv även eventuella planer för strategiska rekryteringar.
- Beskriv och resonera kring balansen mellan kvinnor och män i de olika anställningskategorierna.
- Beskriv tillgången till teknisk och administrativ stödpersonal för profilområdet.
- Beskriv hur lärosätet arbetar med att skapa en attraktiv arbetsmiljö som bidrar till att behålla och rekrytera medarbetare med rätt kompetens inom profilområdet.

Utrustning och forskningsinfrastruktur på kort och lång sikt.

- Beskriv kortfattat planerna för hur tillgången till adekvat utrustning och forskningsinfrastruktur för profilområdet kan säkras.

7 Bedömning av kvalitet i samverkan med det omgivande samhället

7.1 Bedömningsgrunder

Huvudfråga

Är strategierna och processerna för profilområdet tillfredsställande för att upprätthålla och utveckla kvaliteten i samverkan med det omgivande samhället?

Vägledande frågor

Bidrar profilområdets samverkan med det omgivande samhället till att stärka forskningens vetenskapliga kvalitet och relevans?

- Involveras relevanta aktörer från olika samhällssektorer i profilområdet för exempelvis inhämtning av kunskap, identifiering av kunskapsluckor eller forskningsbehov?
- Är samarbetsformerna för gemensam kunskapsproduktion med de medverkande aktörerna ändamålsenliga?

Är det tydligt att de planerade samverkansaktiviteterna bidrar till resultat, värdeskapande eller lösningar för det omgivande samhället?

- Finns det kapacitet, processer och stödjande strukturer som möjliggör gemensam kunskapsproduktion till gagn för det omgivande samhället?
- Tillgängliggörs forskningen till beslutsfattare och en bredare allmänhet på ett adekvat sätt, exempelvis genom utbildning, kommunikation, publicering med öppen tillgång och öppna forskningsdata?

7.2 Betygskriterier

Panelen gör en sammanvägd bedömning av varje profilområdes samverkan på en tregradig skala. Betyget ska motiveras utifrån huvudfrågan och panelens bedömning ska avspegla de vägledande frågorna.

Betyg 3: Mycket hög kvalitet eller potential att nå mycket hög kvalitet i samverkan med det omgivande samhället.

Betyg 2: Hög kvalitet eller potential att nå hög kvalitet i samverkan med det omgivande samhället.

Betyg 1: Delvis utvecklad kvalitet i samverkan med det omgivande samhället.

7.3 Underlag från lärosätena

Varje lärosäte kan skicka in en ansökan. Ansökan kan innehålla ett eller flera profilområden. För varje profilområde ska följande information framgå:

Profilområdets strategier för samverkan med det omgivande samhället.

- Beskriv lärosätets strategier och hur de implementeras för att upprätthålla och utveckla kvaliteten i samverkan med det omgivande samhället inom profilområdet.
- Beskriv vilka samverkansaktiviteter som pågår eller planeras.

Betydelsen av samverkan för forskningens vetenskapliga kvalitet och relevans inom profilområdet.

- Beskriv hur samverkan med det omgivande samhället inom profilområdet bidrar eller kan komma att bidra till kvalitet och relevans i forskningen till exempel genom gemensam kunskapsproduktion.
- Beskriv på vilket sätt profilområdet inkluderar kunskap och behov från aktörer från olika samhällssektorer, och hur det påverkar eller kan komma att påverka forskningens vetenskapliga kvalitet och relevans för samhället.

Betydelsen av samverkan för gemensam kunskapsproduktion och användning av profilområdets forskning i det omgivande samhället.

- Beskriv olika aktörers engagemang i profilområdet eller hur profilområdet planerar att engagera dem.
- Beskriv hur forskningen i profilområdet planeras att tillvaratas i utbildning.
- Beskriv hur den kunskap som genereras inom profilområdet används eller kan komma att användas i det omgivande samhället genom profilområdets insatser. Exempelvis genom gemensam kunskapsproduktion, kommunikation, publicering med öppen tillgång, öppna forskningsdata och tillgängliggörande av forskning till beslutsfattare, en bredare allmänhet, privat och offentlig sektor.

8 Möjligheter och risker

8.1 Möjligheter och risker

Föreliggande förslag till modell för kvalitetsbaserad resursfördelning baserad på sakkunniggranskning av profilområden ger möjligheter för utveckling av svensk forskning i enlighet med det forskningspolitiska målet. Det innebär en mer rättvisande bedömning av olika forskningsområden och ett bredare, mer inkluderande kvalitetsbegrepp jämfört med en modell som bygger på indikatorer. Det kan till exempel öppna upp för att forskningsområden som idag håller hög kvalitet men som kanske är underfinansierade strategiskt lyfts fram av lärosätena, vilket kan ha positiva effekter som förnyelse, ökad jämställdhet och vidareutvecklad kvalitet. I modellen ingår att lärosätena själva strategiskt identifierar och arbetar fram profilområden, en process som i sig förväntas ge en kvalitetsdrivande effekt. Den kompletterande roll som profilområdesfinansieringen förväntas få i det svenska forskningsfinansieringssystemet bör kunna ge incitament för starka forskningsprofiler och i förlängningen för framgångsrik forskning.

Det kan inte nog understrykas att tydlighet och långsiktighet i hur modellen implementeras kommer att vara avgörande för dess effekt. Tydliga ramar i implementeringen kommer att vara avgörande för kvaliteten på ansökningar och för modellens kvalitetsdrivande effekt. Lärosätenas interna processer med att ta fram profilområden är i många fall troligtvis inte en lätt uppgift. Lärosätena skulle redan när profilområdena utarbetas behöva veta mer om förutsättningarna, till exempel budgetens omfattning och satsningens kontinuitet. Det är också viktigt att processen kan utvecklas under arbetets gång, så att lärdomar kan dras. Det kan vara lämpligt att tidigt sätta upp ett transparent system för utvärdering av satsningen, vilket också kan vara till stöd för lärosätena i utformandet och utvecklingen av sina profilområden.

I rapporteringen av det tidigare uppdraget lyftes ett antal risker, bland annat oro för en stor arbetsinsats hos såväl lärosätena som finansörerna. Avsikten med den föreslagna modellen är att ha en tydlig bedömningsprocess som kan inkludera alla typer av profilområden samtidigt som arbetsinsatsen hålls på en rimlig nivå för alla parter.

Det är inte på förhand möjligt att fullt ut avgöra hur mycket profilering, kvalitetsförstärkning och förflyttning av den svenska forskningen som modellen kommer att bidra till. Ett möjligt scenario är att enbart tidigare starka områden kommer att lyftas fram och förstärkas. Men ett lika möjligt scenario är att områden som redan har stark finansiering inte i samma utsträckning behöver profilområdesfinansieringen och därför inte lyfts fram av lärosätena i ansökan. Dessa två scenarier behöver i sig inte vara ett problem, så länge profileringen leder till en utveckling och kvalitetsförstärkning. Lärosätenas eget intresse av att strategiskt utveckla forskningen för att ligga i framkant och flytta forskningsfronten framåt utgör den tydligaste drivkraften för förnyelse i

modellen. Däremot finns det ingen garanti i modellen för att helt nya profilområden kommer fram.

I Sverige finns tidigare erfarenheter av att finansiering som ställer krav om högsta vetenskapliga kvalitet gynnar män som grupp. Enligt en studie från 2010 hade totalt sett kvinnor endast utgjort 13 procent av dem som tilldelats excellenscentra eller strategiska satsningar, 87 procent av satsningarna gick till män.⁵ Ett skäl kan vara att majoriteten professorer är män. En studie från Vetenskapsrådet pekar på att en anledning till att detta mönster är svårt att bryta kan vara att vetenskapliga områden som är kvinnodominerade har få professorer medan vetenskapliga områden som är mansdominerade har många professorer.⁶ Givet detta kan det föreligga en risk för att regeringens fördelning av de ökade basanslagen upprepar tidigare erfarenheter.

---

⁵ [Hans Excellens: om miljardsatsningarna på starka forskningsmiljöer. Delegationen för jämställdhet i högskolan, Stockholm 2010.](#) Rapporten finns att ladda ner på webbplatsen forskningspolitik.se.

⁶ [Hur jämställt är det i högskolan? Kvinnors och mäns förutsättningar att bedriva forskning - Vetenskapsrådet, Stockholm 2021.](#) Rapporten finns att ladda ner på Vetenskapsrådets webbplats.

I denna PM presenteras ett vidareutvecklat förslag till ny modell för kvalitetsbaserad resursfördelning av ökade medel som fördelas via universitetens och högskolornas anslag för forskning och utbildning på forskarnivå. Modellen innefattar sakkunnigbedömning av profilområden som lärosätena själva ska definiera.

Den nya modellen ska ersätta den nuvarande indikatorbaserade modellen. Förslaget är utformat i enlighet med vad som beskrivits i propositionen *Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige* (prop. 2020/21:60). Forskningsråden Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova har tillsammans arbetat fram förslaget på uppdrag av regeringen.

Vetenskapsrådet
Hantverkargatan 11B
Box 1035, 101 38 Stockholm
Tel +46 (0)8 546 44 000
E-post: vetenskapsradet@vr.se
Vetenskapsrådet.se